

Piotr Köhler¹, Maja Lisowska^{1,2}, Wiesław Ziaja³

¹Zakład Badań i Dokumentacji Polarnej im. prof. Zdzisława Czepego,
Instytut Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego
ul. Kopernika 27, 31-501 Kraków
piotr.kohler@uj.edu.pl

²Polskie Konsorcjum Polarne / Centrum Studiów Polarnych,
Uniwersytet Śląski,
ul. Będzińska 60, 41-200 Sosnowiec
maja.lisowska@us.edu.pl

³Zakład Geografii Fizycznej,
Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej
Uniwersytetu Jagiellońskiego
ul. Gronostajowa 7, 30-387 Kraków
wieslaw.ziaja@uj.edu.pl

**KONGRES ARCTIC SCIENCE SUMMIT WEEK,
KRAKÓW, 13-19 KWIETNIA 2013¹**

Arctic Science Summit Week (ASSW) to doroczne „spotkanie na szczycie” organizacji i instytucji naukowych zajmujących się badaniami w Arktyce, z udziałem badaczy, ekspertów, biznesmenów, polityków i mediów.

Rolę koordynatora pełni *International Arctic Science Committee (IASC)*, powołany w 1990 r. przez osiem państw arktycznych, tj. posiadających terytoria za północnym kręgiem polarnym, w skład tego komitetu wchodzi przedstawiciele także 13 innych państw (europejskich i azjatyckich) prowadzących badania w Arktyce. Komitet jest kierowany przez 21-osobową Radę (*IASC Council*) – po jednym przedstawicielu z każdego państwa członkowskiego (z Polski – profesor Jacek Jania z Uniwersytetu Śląskiego, przewodniczący Komitetu Badań Polarnych PAN). Prezydentem *IASC* w roku 2013 był profesor David Hik z Kanady, aktualnie jest nim doktor Susan Barr z Norwegii. Konkretnie przedsięwzięcia z zakresu organizacji badań, a także samych badań i upowszechniania ich wyników komitet realizuje przede wszystkim przez pięć grup roboczych

---

¹Przedruk z niewielkimi zmianami za: P. Köhler, M. Lisowska, W. Ziaja, 2013. Arctic Science Summit Week. *Alma Mater – miesięcznik Uniwersytetu Jagiellońskiego* nr 160/2013: 26-28.

Sympozja i konferencje

(*Working Groups*), do których każde z wymienionych państw może wydelegować po jednym albo dwóch (według uznania) przedstawicieli.

W trakcie ASSW odbywają się posiedzenia grup roboczych IASC, międzynarodowych organizacji naukowych, w tym konsultacje programowo-organizacyjne, a także rozmowy związane z polityką badań Arktyki, również w kontekście ochrony środowiska i eksploatacji bogactw naturalnych (np. gazu ziemnego ze złóż podmorskich w związku z kurczeniem się zasięgu złodzenia mórz). Co dwa lata w ramach ASSW organizowane są prestiżowe konferencje naukowe. Rada IASC w dniu 28 marca 2011 r. na posiedzeniu w Seulu przyjęła jednogłośnie i z dużym zadowoleniem zaproszenie do Polski na 2013 rok, do Krakowa, na Uniwersytet Jagielloński jako miejsce obrad. Następnie Sekretarz Wykonawczy IASC (doktor Volker Rachold z Niemiec), który konsultuje i wspomaga każdy ASSW, przyjechał na rozmowy z Rektorem i Biurem Organizacji Imprez UJ.

Historia ASSW sięga 1999 r. Pierwszy „tydzień arktyczny” odbył się w Tromsø w Norwegii. Miejsca następnych spotkań to: Cambridge (Wielka Brytania) – 2000, Iqaluit (Kanada) – 2001, Groningen (Holandia) – 2002, Kiruna (Szwecja) – 2003, Reykjavik (Islandia) – 2004, Kunming (Chińska Republika Ludowa) – 2005, Potsdam (Niemcy) – 2006, Dartmouth College, Hanover, New Hampshire (USA) – 2007, Syktyvkar (Republika Komi, Rosja) – 2008, Bergen (Norwegia) – 2009, Nuuk (Grenlandia) – 2010, Seul (Korea Południowa) – 2011, Montreal (Kanada) – 2012, Helsinki (Finlandia) – 2014, Toyama (Japonia) – 2015, Fairbanks (Alaska, USA) – 2016. Spotkania w Bergen, Seulu i Toyamie połączone były z konferencjami naukowymi, podobnie – w Krakowie.

W dniach 13-19 kwietnia 2013 r. *Arctic Science Summit Week* po raz pierwszy odbył się w Polsce, w Krakowie. Powierzenie Polsce przez międzynarodową społeczność badaczy arktycznych organizacji ASSW 2013 było wyrazem uznania dla osiągnięć polskich polarników w Arktyce. Miejsce obrad wybrano ze względu na historyczne znaczenie Krakowa oraz naukową pozycję i tradycję Uniwersytetu Jagiellońskiego. Kongres zorganizowany został przez Komitet Badań Polarnych PAN oraz Polskie Konsorcjum Polarne – porozumienie dwunastu uczelni i jednostek PAN prowadzących badania arktyczne. Uniwersytet Jagielloński, wchodząc w skład tego konsorcjum, pełnił rolę gospodarza wydarzenia. Na prośbę organizatorów Rektor UJ profesor Karol Musioł objął kongres swoim patronatem honorowym już 15 marca 2011 r. Na początku bieżącej kadencji patronat ten i podjęte wcześniej ustalenia podtrzymał Rektor UJ profesor

Biuletyn Polarny 19-20

Wojciech Nowak. Potem patronat nad ASSW 2013 objęli także: Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego profesor Barbara Kudrycka, Minister Spraw Zagranicznych Radosław Sikorski, Prezes PAN profesor Michał Kleiber, Prezes Fundacji na rzecz Nauki Polskiej profesor Maciej Żylicz, Rektor Uniwersytetu Śląskiego i Przewodniczący KRASP profesor Wiesław Banyś, oraz Prezydent Krakowa profesor Jacek Majchrowski. Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego był profesor Jacek Jania. Kongres zgromadził około 400 uczestników z 25 krajów.

Spotkania biznesowe organizacji naukowych i logistycznych miały miejsce w dniach 13-16 kwietnia 2013 r. Odbyły się w tym czasie m.in. spotkania Rady oraz grup roboczych IASC oraz posiedzenie Europejskiego Biura Polarnego (*European Polar Board*). Wnętrza Collegium Maius, Domu Polonii i Urzędu Miasta Krakowa wprowadziły uczestników tych spotkań w historię Uniwersytetu Jagiellońskiego i stołecznego królewskiego Krakowa.

Główna część ASSW, sympozjum naukowe pod hasłem „The Arctic Hub – Regional and Global Perspectives”, odbywała się w Auditorium Maximum UJ. Rozpoczęła się 17 kwietnia 2013 r. (nie licząc przyjęcia *Icebreaker* 16 kwietnia wieczorem). Uroczystość otwarcia zaszczyliło swą obecnością wielu distinguished gości, w tym Jej Ekscelencja Ambasador Kanady Alexandra Bugailiskis, Jego Ekscelencja Ambasador Królestwa Norwegii Karsten Klepsvik, Prorektor Uniwersytetu Jagiellońskiego ds. badań naukowych i funduszy strukturalnych profesor Stanisław Kistryn, Prorektor Uniwersytetu Śląskiego ds. nauki i współpracy z gospodarką profesor Andrzej Kowalczyk oraz Pełnomocnik Prezydenta Krakowa ds. przedsiębiorczości Jan Okoński.

Tematyka sympozjum była skoncentrowana wokół zmian (przyrodniczych i antropogenicznych) zachodzących obecnie w Arktyce oraz ich wpływu na funkcjonowanie środowiska przyrodniczego oraz społeczeństw zarówno na Dalekiej Północy, jak i w innych częściach świata. Tematy sesji obejmowały: procesy atmosferyczne i globalne współzależności klimatyczne, zmiany kriosfery, procesy morskie, reakcje ekosystemów lądowych na stresy środowiskowe, wpływ zmian globalnych i eksploatacji zasobów na społeczności Arktyki, rola badań Arktyki w planowaniu zrównoważonego rozwoju, prognozy i scenariusze zmian. Nowością w porównaniu do wcześniejszych ASSW była sesja na temat korzyści, jakie dla nauki mogą płynąć ze znajomości tradycyjnej wiedzy rdzennej ludności arktycznej. Wygłoszono łącznie 140 referatów oraz

Sympozja i konferencje

zaprezentowano 139 posterów. Wyraźnie zaznaczał się udział polskich uczonych, którzy stanowili aż jedną czwartą wszystkich uczestników kongresu.

Po raz pierwszy w trakcie ASSW odbył się panel polityczny. Zatytułowany „Arctic Dialogue, Science-Policy Interface”, poświęcony został współpracy świata nauki, polityków i dyplomatów dla rozwoju Arktyki. Dyskutowano na nim główne wyzwania towarzyszące pracom nad ochroną i rozwojem Dalekiej Północy. Panel zorganizowano przy współudziale Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP. Ambasador tytularny Jakub T. Wolski z tegoż ministerstwa miał tu największe zasługi.

Szczególnie duży nacisk położony został na aktywny udział młodych naukowców. Ponad 1/3 uczestników stanowili magistrowie, doktoranci i młodzi doktorzy. Część naukową konferencji poprzedziły warsztaty dla młodych uczonych zorganizowane przez *Association of Polar Early Career Scientists (APECS)*, które odbyły się 16 kwietnia. Uczestnicy warsztatów dyskutowali między sobą oraz z zaproszonymi mentorami – doświadczonymi uczonymi – na temat globalnego znaczenia zmian środowiskowych w Arktyce. Młodzi uczestnicy ASSW 2013 korzystali z obniżonej opłaty wpisowej, a kilkanaście osób z różnych krajów zaangażowało się jako wolontariusze w prace organizacyjne podczas kongresu, zyskując bezpłatną możliwość uczestniczenia w obradach. Współpraca z Fundacją na rzecz Nauki Polskiej pozwoliła dofinansować udział w konferencji 15 wybitnym młodym uczonym z Polski. Troje młodych autorów najlepszych posterów, wśród nich Polka, dr Monika Kędra z Instytutu Oceanologii PAN, zostało nagrodzonych zwolnieniem z opłaty konferencyjnej na kolejne sympozjum naukowe w ramach ASSW w 2015 r. w Japonii. Podobnie polscy organizatorzy gościli laureatów wyróżnionych w Seulu w 2011 r.

Organizatorzy ASSW 2013 zadbali również o kulturalno-towarzyską stronę wydarzenia. W trakcie biznesowej części kongresu odbyło się przyjęcie w historycznych salach Urzędu Miasta Krakowa udostępnionych dzięki uprzejmości Prezydenta Miasta Krakowa profesora Jacka Majchrowskiego. Uczestnicy sympozjum naukowego mieli możliwość wysłuchania koncertu organowego w kolegiacie św. Anny. Program obejmował utwory kompozytora, organisty i wykładowcy Akademii Muzycznej w Katowicach Tomasza Orłowa. Utwory te (preludium i fuga chromatyczna w stylu północnoniemieckim, trzy preludia chorałowe na temat polskiej pieśni wielkanocnej *Zwycięzca śmierci*, *toccata per l'Elevazione*,

Biuletyn Polarny 19-20

pasakalia na temat polskiej pieśni *Jezu, Jezu przyjdź do mnie*, duo na głosy fletowe oraz fantazja i fuga na temat polskiej pieśni wielkanocnej *Nie zna śmierci Pan żywota*) pięknie improwizowane w stylu barokowym, idealnie prezentowały zalety wspaniałego instrumentu kolegiaty św. Anny oraz harmonizowały z barokowym wnętrzem kościoła. Tradycją ASSW jest wspólny bankiet uczestników. W przypadku ASSW 2013 bankiet ten odbył się w czwartek 18 kwietnia w Galerii Sztuki Polskiej XIX w. w Sukiennicach. Uczestnicy spożywali wykwintne dania podziwiając równocześnie takie dzieła polskiego malarstwa, jak *Hołd pruski* Jana Matejki, *Szał uniesień* Henryka Podkowińskiego, *Czwórka* Józefa Chełmońskiego i inne obrazy znajdujące się w galerii. Sceneria ta, co zrozumiałe, zrobiła ogromne wrażenie na wszystkich. Po zakończeniu kongresu jego organizatorzy spotkali się 19 kwietnia na pożegnalnej kolacji w „Domu Polonii”.

Oprócz sesji naukowych i spotkań biznesowych, kongresowi ASSW 2013 towarzyszyła w dniach 13-25 kwietnia wystawa fotografii „Białoczerwona na białym” oraz ekspozycja plansz promujących osiągnięcia polskich ośrodków badawczych zrzeszonych w Polskim Konsorcjum Polarnym, które współorganizowały kongres. Ekspozycja prezentowana była na Plantach, między Bramą Floriańską a Barbakanem. Uroczyste otwarcie nastąpiło 15 kwietnia w obecności m.in. Pełnomocnika Prezydenta Miasta Krakowa ds. przedsiębiorczości Jana Okońskiego. Wystawa prezentowała w sposób niekonwencjonalny niezwykle dokonania Polaków pod znakiem narodowej flagi, zwłaszcza w zakresie eksploracji i badań naukowych obszarów polarnych i wysokogórskich („na białym” tzn. przeważnie ze śniegiem lub lodem w tle). Swoje ulubione zdjęcia, upamiętniające ważne momenty w życiu, opisali i udostępniili czołowi naukowcy, podróżnicy, alpiniści i polarnicy. Pomysłodawcą wystawy był Damian Świąś, a jej organizatorem firma MOVIDA Conferences.

Nad złożoną, ze względu na wielość imprez, organizacją kongresu bardzo sprawnie współpracowały ze sobą dwa zespoły: Sekretariat ASSW 2013 podlegający Polskiemu Konsorcjum Polarnemu (składający się z pracowników uniwersytetów Jagiellońskiego i Śląskiego) oraz Biuro Organizacji Imprez UJ. W krytycznych momentach uzyskiwaliśmy pomoc ze strony dziekanów Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi UJ (najpierw profesora Kazimierza Krzemienia, a potem dr hab. Małgorzaty Kruczek) i dziekanatu tegoż wydziału, sekretariatów rektora i prorektora UJ, biura kanclerza UJ oraz kvestury UJ, a także dyrekcji Instytutów Botaniki oraz Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ. W instytutach tych w organizację ASSW

Sympozja i konferencje

2013 byli zaangażowani pracownicy i studenci dwóch zakładów współpracujących ze sobą w badaniach arktycznych: Zakładu Badań i Dokumentacji Polarnej im. Prof. Z. Czepego IB UJ oraz Zakładu Geografii Fizycznej IGiGP UJ.

Kongres *Arctic Science Summit Week 2013* był najważniejszą konferencją polarną o światowym zasięgu zorganizowaną dotychczas w naszym kraju. O randze tego kongresu świadczą nazwiska najświetniejszych badaczy Arktyki oraz znamienitych gości specjalnych, jakość zaprezentowanych referatów, wysoka liczba uczestników. Wysiłek organizatorów nagrodzony został uznaniem i pozytywnymi opiniami ze strony przedstawicieli *IASC* oraz uczestników konferencji.

Podczas przyjęcia Icebreaker 16 kwietnia, od lewej: Wiceprzewodniczący Komitetu Organizacyjnego ASSW 2013 prof. Wiesław Ziąja (Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ), Prorektor Uniwersytetu Jagiellońskiego ds. badań naukowych i funduszy strukturalnych prof. Stanisław Kistryn, Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego ASSW 2013 prof. Jacek Jania (Uniwersytet Śląski), Rektor Uniwersytetu Śląskiego prof. Wiesław Banyś, prof. Maria Olech (Instytut Botaniki UJ). Fot. Michał Węgrzyn.

Fotografie dostępne na płycie CD

Fot.1 Prorektor Uniwersytetu Jagiellońskiego ds. badań naukowych i funduszy strukturalnych profesor Stanisław Kistryn podczas ceremonii otwarcia sympozjum naukowego. Fot. Piotr Łepkowski.

Biuletyn Polarny 19-20

Fot.2 Podczas przyjęcia *Icebreaker* 16 kwietnia, od lewej: Wiceprzewodniczący Komitetu Organizacyjnego ASSW 2013 prof. Wiesław Ziąja (Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ), Prorektor Uniwersytetu Jagiellońskiego ds. badań naukowych i funduszy strukturalnych prof. Stanisław Kistryn, Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego ASSW 2013 prof. Jacek Jania (Uniwersytet Śląski), Rektor Uniwersytetu Śląskiego prof. Wiesław Banyś, prof. Maria Olech (Instytut Botaniki UJ). Fot. Michał Węgrzyn.

Fot.3 Sesja posterowa. Mgr Agnieszka Słaby (Instytut Botaniki UJ). Fot. Paulina Wietrzyk.

Fot.4 Olav Mattis Eira, Prezydent *Saami Council* (Rady Lapońskiej), jeden z zaproszonych wykładowców (w środku) oraz członkowie Komitetu Organizacyjnego ASSW 2013 z ramienia UJ: dr hab. Piotr Köhler (Instytut Botaniki UJ) z lewej i prof. Wiesław Ziąja (Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ) z prawej. Fot. Piotr Łepkowski.

Michał Łuszczuk

Katedra Krajuw Europy Północnej
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

SPRAWOZDANIE Z ÓSMEGO MIĘDZYNARODOWEGO KONGRESU ARKTYCZNYCH NAUK SPOŁECZNYCH (ICASS VIII) W PRINCE GEORGE, KANADA

W dniach 22-26 maja 2014 w kampusie University of Northern British Columbia w Prince George odbył się Ósmy Międzynarodowy Kongres Arktycznych Nauk Społecznych (ICASS VIII). Konferencja ta, organizowana co trzy lata przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Arktycznych Nauk Społecznych (IASSA), to wyjątkowe forum spotkania i dyskusji badaczy oraz wszystkich innych osób zainteresowanych zagadnieniami z zakresu nauk społecznych i humanistycznych dotyczących obszarów arktycznych i subarktycznych. ICASS VIII okazał się być największym kongresem w historii IASSA, gdyż udział w nim wzięło blisko 500 uczestników reprezentujących 26 państw oraz 15 rdzennych ludów Arktyki. To pięciodniowe spotkanie obejmowało wykłady prezentowane przez specjalnie zaproszonych prelegentów, specjalne sesje plenarne, wydarzenia o charakterze kulturalno-towarzyskim (np. projekcje filmów), walne zgromadzenie członków IASSA oraz przede wszystkim ponad 100 paneli zorganizowanych w ramach 13 sesji tematycznych. Wielość paneli